

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hänninen, M-J. & Granlund, J. (2025) Ohjauksen avulla kohti tavoitteita. Miten perusterveydenhuollon yksikössä voidaan tukea maahanmuuttajataustaista harjoittelijaa? Teoksessa Glerean, N. & Tiikkainen, L. (toim.) Sairaanhoidajaksi Suomessa Pätevyitymiskoulutuksen hyvät käytännöt 2022–2025. Laurea-ammattikorkeakoulu, s. 125-127.

URL: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-799-716-4>

16 Ohjauksen avulla kohti tavoitteita. Miten perusterveydenhuollon yksikössä voidaan tukea maahanmuuttajataustaista harjoittelijaa?

Milla-Jasmine Hänninen, apulaisosastonhoitaja, Pirkkalan terveyskeskussairaala
Johanna Granlund, FM, suomen kielen ja viestinnän lehtori,
Tampereen ammattikorkeakoulu

Avainsanat: harjoittelu, ohjaus, suomen kieli, sairaanhoitaja

”KAIKKI LÄHTI VARMAAN omasta ohjauksesta”, apulaisosastonhoitaja Milla-Jasmine Hänninen kertoo. Hän muistaa yhä ensimmäisen kansainvälisen opiskelijansa harjoittelun ja siitä saamansa positiivisen palautteen. Ohjausten myötä on syntynyt vahva tietoisuus siitä, että alalla on paljon maahan muuttaneita ammattilaisia ja että heidän kanssaan toimiminen vaatii tietoista toimintaa ja kehittymistä.

Milla-Jasmine Hänninen työskentelee Pirkkalan terveyskeskussairaalassa. Yksikkö on perusterveydenhuoltoa tarjoava lähipalvelusairaala, jossa on 32 potilaspaikkaa. Potilaat tulevat sairaalaosastolle yleensä suoraan päivystyksestä tai erikoissairaanhoidon osastoilta. Sairaalassa toimii myös palliatiivinen poliklinikka.

Osastolle otetaan vuosittain harjoitteluun ennakolta sovittu määrä kansainvälisiä opiskelijoita ja heille halutaan tarjota tasavertaista ja tasalaatuaista ohjausta. Hänninen suhtautuu opiskelijoihin avoimesti: ”Sairaanhoitajana toimiminen vaatii tietotaitoa mutta myös jatkuvaa tilanteen päällä olemista ja herkkyyttä aistia ympäristöä.”

Osastolla on myönteinen toimintakulttuuri, ja siellä haetaan, jaetaan ja saadaan tietoa avoimesti. Työyhteisössä on luonnollista vaihtuvuutta, mutta jotkut työntekijöistä ovat olleet osastolla jo vuosikymmeniä. Heidän kautta yhteisössä on myös pysyvyyttä, ja positiivinen ja hyväksyvä toimintakulttuuri tarttuu aina uusiin työntekijöihin ja harjoittelijoihin. Osastolla työskentelee myös maahanmuuttajataustaisia hoitotyön ammattilaisia, jotka voivat tarvittaessa käyttää ohjaustilanteissa myös omaa äidinkieltään.

Milla-Jasmine Hänninen korostaa tutustumisen tärkeyttä, kun uusi harjoittelija aloittaa osastolla. Perehdytys aloitetaan käytännön asioista ja samalla luodetaan, millainen lähtöosaaminen harjoittelijalla on, sillä osastolla ei ole hänestä juuri mitään ennakkotietoja. Tutustumiselle annetaan aikaa, sillä keskustelujen kautta voidaan vähitellen päätellä konkreettisesti, kuinka hyvin opiskelija esimerkiksi ymmärtää suomea. Harjoittelijan kanssa solmitaan kielisopimus ja käydään läpi harjoittelun tavoitteet. Myös niiden kautta edistetään avointa ja hyväksyvää ilmapiiriä.

Harjoittelun aikana opiskelijoiden kanssa keskustellaan paljon, heitä kuunnellaan rauhassa ja pyritään korostamaan ohjaustilanteissa tietoista läsnäoloa. Harjoittelijoiden lähtötaso huomioidaan ja heitä pyritään työntämään aina vähän pitemmälle kohti asioita ja tilanteita, joista heillä ei vielä ole kokemusta ja itsevarmuutta osaamisesta. ”Vaikka he itse kokisivat kielen alussa esteenä tai hidasteena toimimiseen, niin harjoittelun lopussa heillä on kokemus siitä, että he selviytyvät ja onnistuvat.” Harjoittelunohjaajan tehtä-

Kuva 1. Hankkeen aikana järjestetyissä lääke- ja nestehoidon taitopajoissa Savonian simulaatio-keskuksessa.

vä on usein avata potilaalle, että opiskelija harjoittelee sekä hoitotyötä että suomea. Potilaat suhtautuvat tilanteisiin kannustavasti ja ystävällisesti, mikä myös lisää harjoittelijan itsevarmuutta ja halua hakeutua kohti vaativampia hoitotyön vuorovaikutustilanteita.

Osaaston palliatiivinen osaaminen tuo herkkyyttä myös ohjaukseen. Palliatiivisessa työssä on ensiarvoisen tärkeää kohdata potilas, pysähtyä ja kuunnella potilasta ja reagoida sen mukaisesti. Työssä kohdatut koskettavat tilanteet vaikuttavat omaan ammatilliseen kasvuun. Harjoittelun aikana opiskelija saattaa kohdata merkittäviä hoitokokemuksia, joita käydään yhdessä läpi kaikessa rauhassa.

Kaikissa tilanteissa opiskelijan ymmärrys pyritään varmistamaan joko heti tai tilanteen jälkeen. Voidaan esittää kysymyksiä tai pyytää häntä kertomaan itse, mitä tapahtui. Tilannetta siis ikään kuin jatketaan vielä sen päättymisen jälkeen. Näin mahdolliset väärinymmärrykset saadaan kiinni heti, ja tilanteesta keskusteleminen avaa jälleen uusia oppimisen mahdollisuuksia sekä hoitotyön että kielen näkökulmista. Ohjaajan rooliin kuuluu mieluummin hieman yliohtava opiskelijaa kuin jättää liikaa hänen omalle vastuulle: esimerkiksi kaikki hoitotyön vaiheet pitää selittää ja perustella tarkasti tekemisen ohessa.

Konkreettisina kielenoppimista tukevin keinoina Milla-Jasmine Hänninen mainitsee taskuvihon, johon opiskelija kirjaa päivän aikana kysymyksiä ja havaintoja, ja tarvittaessa englannin käyttämistä tukikielenä. Hän korostaa myös tilanteiden läpikäymistä yhdessä ja tilanteen jälkeistä reflektiota, jossa keskustellaan siitä, mitä juuri tapahtui ja miksi, missä onnistuttiin ja mitä voisi tehdä toisin. Hoitotyössä voidaan myös opettaa harjoittelijalle uusia toimenpiteitä ja välineitä näyttämällä ja nimeämällä, mutta näyttämisen lisäksi näistä keskustellaan aina myöhemmin, jotta varmistetaan ymmärtäminen. Käytettävää kielimuotoa yksinkertaistetaan, puhetta hidastetaan, täytesanoja jätetään pois ja pyritään yleiskielistämään omaa ilmaisua, jos nähdään, että siitä on harjoittelijan kielenosaamisen tasolla hyötyä. Kirjallisia ohjeistuksia on pyritty myös epävirallisella tavalla selkoistamaan.

Hännisen osaston suhtautuminen monikielisyysyteen on avointa. Kansainvälisten harjoittelijoiden ohjaukseen osallistuu vakituisesti viisi sairaanhoitajaa, jotka ovat sitoutuneet esimerkiksi englannin käyttämiseen tukikielenä, mutta kielestä keskustellaan työyhteisössä yhdessä. Hänninen korostaa työyhteisön kuuntelemista: kaikkien ei tarvitse osata englantia tai ohjata itselleen vieraalla kielellä. Kaikkien on kuitenkin hyvä olla valmiita menemään myös omalle epämukavuusalueelle välillä, jotta jaettu ymmärrys löytyy. Yhteisön yhteinen kokemus on se, että myös kaikenlaisten kielenosaajien kanssa pärjätään töissä ja tilanteista, joissa yhteinen kielipohja on ohut. Kielitietoisuus tukee siis siten myös suomea äidinkielenään puhuvia työntekijöitä.

Oleellinen asia onnistuneeseen harjoitteluun on myös opiskelijan oma motivaatio. Motivoitunut opiskelija on aktiivinen, hakeutuu itse mukaan tilanteisiin ja haluaa käydä keskustelua tapahtumista ohjaajan kanssa. Hännisen mukaan kansainvälisen opiskelijan ohjaaminen ei eroa siten suomenkielisen opiskelijan ohjaamisesta: ”Opiskelijat ovat persoonia riippumatta kielitaustastaan.”

SUOSITUKSET

Kolme tärkeää asiaa onnistuneeseen ohjaukseen ovat:

- yksilöllinen kohtaaminen ja lähtötason huomioiminen
- avoin, kieli- ja kulttuuritietoinen toimintakulttuuri
- ajan antaminen ja kuunteleminen ohjauksessa.